

Elever från öst tar över i danska stallar Vem ska ta över de danska jordbruken?

Jag har lovat att skriva lite om utländsk arbetskraft i danska lantbruk, om för och nackdelar och vad som kan följa när det inte är danska ungdomar som tränar sitt yrke i stallarna. Av arbetskraften på danska lantbruk, kommer allt fler från öst.

Danmark

Jag vill inte alls göra mig till expert på detta område, men jag kan berätta lite om mina personliga erfarenheter. Jag har nu haft en tjej från Vitryssland i ca 8 månader och en ung man från Ukraina i ca 2 månader. Halina har till min glädje frågat om hon kan stanna ett halvt år mer, så det söker vi om hos utlänningsstyrelsen om. I Danmark kan man få arbetstillstånd för en lantbrukspraktikant under max 1,5 år.

Allt fler från öst i grisstallarna

Med de stora problem vi har i Danmark med att rekrytera folk till lantbruket, som vi möter varje dag och som också har lust att göra en insats, har allt flera danska bönder valt att anställa östeuropeiska praktikanter. Speciellt inom grisproduktionen är detta mycket vanligt nu.

Fördelarna är att du får äldre elever/praktikanter till samma lön som dansk elev på 16 år. De är aldrig sjuka, de är oftast villiga att ta extra arbete (till extra övertidsersättning naturligtvis), för de har inte så mycket annat att göra på fritiden. De gör (oftast) precis vad de har fått besked om och är inte rädda för fysiskt arbete.

Kommunikationen största problemet

Nackdelen är att du anställer folk utan att varken ha sett dom, eller har snackat med dom. Det är också ett kommunikationsproblem, oavsett om de är duktiga på engelska eller inte. Det är alltid svårare att instruera om hur arbetena ska gå till på ett annat språk och likaledes förstå på ett annat språk. Det är också svårt att få samma sociala kontakt med dessa praktikanter, eftersom de är vana vid mycket stor tro på auktoriteter (och inte vana vid att chefen också arbetar i stallet). De är inte så bra på att ta egna initiativ, vilket också mycket beror på auktoritetstro.

Mycket pappersarbete

En annan stor nackdel är allt pappersarbete med att söka om arbetstillstånd, m m. Många lantbrukare väljer därför att anlita olika arbetsbyråer, något som existerar här i Danmark. Dessutom har flera lantbruksskolor märkt, att det blir allt färre danska elever i lantbruksutbildningen. Därför har lantbruksskolorna också börjat ha kurser för ut-

ländska praktikanter i samarbete med dessa byråer.

Rekryterar från universiteten

Jag har dels använt en byrå som heter Agri-Lida. Det är ett par som har kontakt med lantbruksuniversitetet i Vitryssland. Innehavarna av den byrån reser ofta till Vitryssland och intervjuar intresserade från universitetet och väljer ut dem som de menar har den riktiga inställningen till jobb utomlands och har en viss nivå på engelskkunskaperna. Agri-Lida ordnar sedan allt det praktiska med ansökningar (tar i Danmark ca 2-3 månader), transport och information till både arbetsgivaren och arbetstagaren. De kommer också och avlämnar praktikanter, för att se att allt är som det står i avtalet.

Små problem kan bli stora

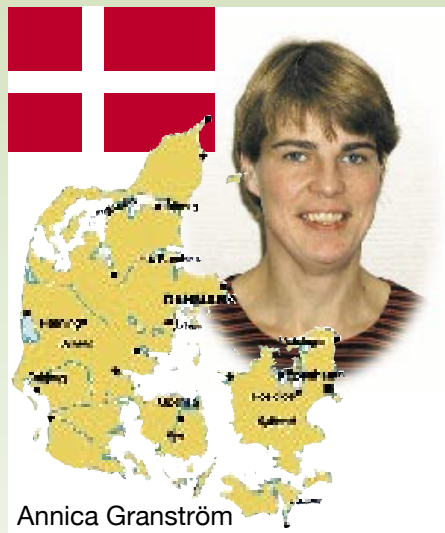
Därefter kan man alltid ringa och får hjälp om det skulle uppstå problem. Som exempel, vi hade bl a problemet med Halina, att hon aldrig hade suttit på en cykel, aldrig hade kört traktor och inte vågade köra bil i Danmark. Hon menade att hon ville gå i mellan gårdarna varje dag. Detta var naturligtvis inte möjligt rent tidsmässigt och det stod i kontraktet att hon som minimum skulle vara inställd på att cykla mellan gårdarna. Här var vi så tvungna att ha hjälp från Agri-Lida att förklara för den stackars Halina, att vi andra inte kunde gå och vänta på henne medan hon gick den långa vägen mellan gårdarna och att hon var tvungen att lära sig cykla. Problemet blev löst och nu cyklar Halina glad omkring i hela kommunen. Små problem kan helt plötsligt bli våldsamt stora, om man inte kan förstå kulturella skillnader i de olika länderna.

Samarbete med lantbruksskola

Den andra byrån jag anlitat är Landbrugets Jobrådgivning. De har ett samarbetsavtal med Dalum Landbrugsskole, där de arrangerar introduktionskurser för elever från Ukraina. De har även sommarfester och julfester för dem! Dessutom erbjuder de eleverna grundmodulen på lantbruksskolan, som vi som arbetsgivare kan avtala om att bli en del av anställningen, endera före eller efter anställningen. Personal från den byrån besöker varje enskilt lantbruk efter ca 1-2 månader och kontrollerar att allt är okey. De tar ett privat snack med praktikanter och hör om de har några problem, samt ett snack med båda parter efteråt. Även här kontrollerar de att kontraktet är uppfyllt korrekt, att körkortet är utfärdat, osv. En väldigt bra service.

250 elever i Danmark

Landbrugets Jobrådgivning har i dag ca 250 lantbrukspraktikanter i Danmark. De försöker också bilda ett nätverk mellan dem. Allt det här är naturligtvis inte gratis. Vi betalar ca 4 000 danska kronor per praktikant

Annica Granström

till byrån och dessutom betalar (i alla fall till Landbrukets Jobrådgivning) också praktikanter ett par tusen kronor till byrån. Och lönen ja, den är samma som vi har till danska elever, som är ca 8 000 kr till en elev utan praktisk erfarenhet och upp till 12 000 kr till en elev med 1 års praktisk erfarenhet. Övertid för en "ny" elev är 76 kr och 102 kr för en elev med 1 års erfarenhet (allt i danska kronor).

Svartjobben försvinner

Det har naturligtvis funnits exempel i Danmark, när östeuropeisk arbetskraft mer eller mindre har arbetat gratis 60 timmar per vecka och har bott i en gammal husvagn utan vatten och avlopp. Våra fackliga organisationer är dock mycket uppmärksamma på detta (och speciellt i byggbranschen) så problemet existerar inte så mycket numera. Jag är i alla fall inte i tvivel om att jag ska fortsätta ha den här typen av lantbrukspraktikanter i framtiden. Jag får helt enkelt mera för pengarna. Min plan är att jag ska ha en ny elev ett par månader innan den gamla reser hem, så att de gamla kan hjälpa mig att lära upp de nya. Det gör det mycket lättare språkmässigt.

Danska jordbruket utarmas

Halina, som jag haft längst, är en mycket intelligent tjej (och mycket blyg) och läser till veterinär i Ryssland. Hon är väldigt duktig på att tala engelska (när hon vågar säga något) och har lärt sig en hel del danska. Hon hjälper mig nu att översätta alla mina instruktioner till ryska, vilket gör att det blir mycket lättare för mig när jag får nya elever. Problemet med att utländsk arbetskraft tar över på våra gårdar och i våra stallar är dock på sikt, att vi utbildar duktiga grisskötare som blir lantbrukare i andra länder, som vi sedan ska konkurrera med på EUs marknad. Samtidigt utbildar vi alltför få danska elever, som ska över efter oss när vi inte orkar längre....

Annica

NYTT!

- nu på den svenska marknaden

Ett nytt startfoderkoncept som ger det maximala tarmskyddet och därmed minimerar diarrerisken och maximerar tillväxten.

Konceptet är utvecklat av Trouw Nutrition International, som är Europas största distributör av foderprodukter till produktionsdjur.

Återförsäljare: Åhus Agroprodukter, Niltvägen 70, 296 35 Åhus
Tel 044-28 91 50 Fax 044-28 91 60
Mobil 070-249 75 90

Tillverkare: Trouw Nutrition Denmark A/S
Tel +45 7536 1233

Du kan även gå in på grisportalen.se och kolla i högra spalten annonsörer och Åhus Agroprodukter

Tillräckligt stora att ha allt du behöver

och tillräckligt små att bemöta dig som du förtjänar!

SKOVDE SLAKTERI AB

0600-446230

Vi ses i monter A05:40

www.skovdeslakteri.se

En frisk fläkt från Dalby

Besök oss på Elmia i monter B01:52

Återförsäljare i hela landet

Tel 046-20 16 60
Fax 046-20 22 06
www.stallsystem.se

@-GRIS

med grispriserna varje fredag

STALLSPECIALISTEN

MYRBY SLAKTSVINSBOXAR

SÄTRABOXEN med långtråg

30 års boxutveckling!

Sätraboxen består av 35 mm betongskrivor, 600 mm höga + röröverdel. Totalhöjd 1 050 mm. Tack vare den mycket kraftiga betongskivan erfordras endast att en stolpe per box fästs vid golvet. Stolpen har massiv nederdel, alt 10 mm skruvplatta. I boxen ingår fem 1" frontrör, gödselgångsgrindar med massiv nederdel och snabbblås. Den kraftiga betongskivan sträcker sig fram mellan foderträgen, vilket gör boxen mycket hygienisk.

Myrby Mekaniska Verkstad
Ekebygatan 3, 745 37 Enköping Tel 0171-275 80 Fax 0171-341 14
www.myrbymejaniska.se info@myrbymejaniska.se

HELSEVENSK • RATIONELL • EKONOMISK